

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državljanov

Računovodska obravnava poslov
javno-zasebnih partnerstev (JZP)
glede na razporeditev tveganj

Samo Jereb,
namestnik predsednika Računskega sodišča
Ljubljana, 12. 3. 2014

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

**Investiamo nel
vostro futuro!**
**Naložba v vašo
prihodnost!**
www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj

Pomen računovodstva pri JZP

Prednost JZP: razporeditev tveganj glede na možnost njihovega obvladovanja.

Pomembna vprašanja JZP:

- izkazovanje obsega zadolževanja javnih partnerjev (Maastrichtski kriteriji) - **računovodska pravila dajo odgovor ali javni partner izkazuje obveznosti iz gradnje infrastrukture?;**
- izkazovanje izdatkov javnih partnerjev za investicije;
- sposobnost financiranja projektov za zagotavljanje storitev javnih služb s proračunskimi viri financiranja;
- možnost izkoriščanja davčnih prihrankov zasebnega partnerja.

Posledično: velika raznolikost dogovorov - iznajdljivost partnerjev pri odkrivanju novih oblik.

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državljanov
Računovodska obravnava poslov JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

Računovodenje posameznih oblik JZP

Posebna pozornost - izkazovanje **vrednosti infrastrukture** in s tem **vrednosti dolga** za financiranje teh investicij

Nevarnost - izkazovanje "off/off ali on/on balance sheet" (VB 2005 - povečanje izkazanih obveznosti za 4,95 mlrd £)

Predstavljam bom **ureditev** v:

- pravilih Eurostata (Maastrichtski kriteriji)
- Veliki Britaniji (UK GAAP),
- MSRP (OPMSRP 12 - Dogovori o koncesijah - Uredba EK 254/09)
- IPSAS ter
- obstoječo ureditev v Sloveniji

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbiranj
Računovodska obravnava poslovnih JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Računovodenje posameznih oblik JZP – Eurostat

Eurostat Manual on Government Deficit and Debt

Izkazovanje odvisno od presoje tveganj:

- tveganje izgradnje (construction risk) - *(ni primerno za ločevanje projektov na podlagi ocenjevanja tveganj, saj ga v vseh primerih nosi zasebni partner, op.a.)*
- tveganje povpraševanja (demand risk),
- slabo izvajanje / nedosegljivost storitev (availability risk).

Kdor nosi večino tveganj - v svojih poslovnih knjigah izkaže infrastrukturo kot opredmeteno osnovno sredstvo in pripadajoče obveznosti.

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbiranj
Računovodska obravnava poslovnih JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Računovodenje posameznih oblik JZP – UK GAAP

Tveganja:

- tveganje povpraševanja (demand risk),
- plačila tretjih oseb,
- načrtovanje objekta (design risk),
- slabo izvajanje / nedosegljivost storitev (availability risk),
- spremembe stroškov,
- zastaranje sredstev,
- preostala vrednost.

Kdor nosi večino tveganj - v svojih poslovnih knjigah izkaže infrastrukturo kot opredmeteno osnovno sredstvo in pripadajoče obveznosti.

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi države
Računovodska obravnava poslov JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Italy-Slovenia 2007
Slovenija-Italija 2013

Računovodenje posameznih oblik JZP – Uredba EK 254/09

Kategorija	Najemnik	Dobavitelj storitev			Lastnik	
Tip dogovora	Najem (zasebni partner kot najemnik)	Pogodba o dobavi storitev oziroma vzdrževanju	Popravi (dogradi) - Upravljalj - Prenesi (Rehabilitate - Operate - Transfer)	Izgradi - Upravljalj - Prenesi (Build - Operate - Transfer BOT)	Izgradi - Imej v lasti - Upravljalj (Build - Own - Operate BOO)	Privatizacija
Lastništvo sredstev	javno				zasebno	
Financiranje investicije	javno		zasebno			
Tveganje povpraševanja	deljeno	javno	javno in/ali zasebno		zasebno	
Običajna doba dogovora	8-20 let	1-5 let	25-30 let			neskončno (lahko omejeno z licenco)
Interes za sredstva po dabi dogovora	javni				zasebni	
Uporaba MSRP	MRS 17 - Najemi	MRS 18 - Gradbene pogodbe	OPMSRP 12		MRS 16 - Opredmetena osnovna sredstva	

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi države
Računovodska obravnava poslov JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Italy-Slovenia 2007
Slovenija-Italija 2013

Računovodenje posameznih oblik JZP – Uredba EK 254/09

NAČELO NADZORA NAD SREDSTVI

OPMSRP 12 se nanaša na vse pogodbe o podelitvi koncesij javnih storitev zasebnim izvajalcem, če infrastruktura, ki jo je zasebni partner zgradil ali pridobil, spada v pogodbeni okvir, ali jo je zagotovil javni partner ter

- javni partner sam izvaja nadzor ali po regulatornem organu določa, katere storitve mora zasebni partner zagotavljati z uporabo infrastrukture, komu jih mora zagotavljati in po kakšni ceni, in če
- po preteku pogodbenega obdobja javni partner kot lastnik ali imetnik pravice do koristi ali sicer nadzoruje vse preostale pomembne deleže v infrastrukturi (če obstajajo);

OPMSRP 12 se nanaša na:

- infrastrukturo, ki jo je zasebni partner zgradil ali pridobil (kupil ipd.) od drugih oseb za izvajanje koncesijskih storitev;
- obstoječo infrastrukturo, za katero javni partner omogoči zasebnemu partnerju uporabo za izvajanje koncesijskih storitev

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbiranj
Računovodska obravnava poslov JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Italy-Slovenia 2007
Slovenija-Italija 2013

Računovodenje posameznih oblik JZP – Uredba EK 254/09

OPMSRP 12 velja le za zasebnega partnerja, ki uporablja MSRP.

Zasebni partner lahko vlaganja v infrastrukturo, ki je predmet OPMSRP 12 prikaže kot:

- Finančno sredstvo** - če ima zasebni partner brezpogojno pogodbeno pravico do denarnih ali drugih sredstev javnega partnerja v zameno za gradbene storitve. Javni partner prevzema tveganje, da plačila uporabnikov javnih storitev ne bodo krila stroškov investicije.
- Neopredmeteno dolgoročno sredstvo** - zasebni partner pripozna, če mu je podeljena pravica, da uporabnikom javnih storitev te storitve zaračuna in sam nosi tveganje poplačila.
- Deljeno** - kot FS ali NDS - če je del plačila zagotovljen, del pa odvisen od tveganja, ki ga prevzema zasebni partner.

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbiranj
Računovodska obravnava poslov JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Italy-Slovenia 2007
Slovenija-Italija 2013

Računovodenje posameznih oblik JZP – IPSAS / EPSAS

Zasebni partner:

OPMSRP 12 sprejet 2006, Uredba EK 254/09 v letu 2009

Javni partner:

IPSAS 32 - Service Concessions Arrangements : Grantor - zrcalna slika OPMSRP 12 (sprejet oktobra 2011, uporaba najkasneje 1. 1. 2014) - **vendar le za tiste javne partnerje, ki vodijo računovodstvo po načelu nastanka poslovnega dogodka (accrual accounting)**

V letu 2011 Evropski parlament zavrne sklep o uporabi IPSAS.

Torej EPSAS?

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbirav
Računovodska obravnava poslovl JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Računovodenje posameznih oblik JZP – Zakon o računovodstvu

Slovenija: evidentiranje po določbah Zakona o računovodstvu (ZR)
- **še vedno računovodenje po denarnem toku**

MF je izdalo navodilo o računovodenju JZP na svoji spletni strani med gradivi.

Vendar ureja le evidentiranje:

- BOT koncesije - javni partner izkaže sredstvo in preostale obveznosti ob koncu koncesijske dobe
- BTO koncesije - prevzem sredstva in obveznosti na začetku koncesijske dobe - obročno odplačevanje
- BOO koncesije - sredstev se ne izkaže
- stavbna pravica - posebna ureditev evidentiranja

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državnih zbirav
Računovodska obravnava poslovl JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

PROFILI

Računovodenje posameznih oblik JZP – Zakon o računovodstvu

Neusklajenost računovodskih načel - posledično problem vseh JZP, kjer zasebni partner uporablja MSRP!

Infrastruktura se v takih primerih ne izkazuje - imamo najslabšo situacijo off-off (revizija računskega sodišča - distribucija plina MO Ptuj - Adriaplin d.o.o. že od 2010)

16. člen ZSDH: obvezna uporaba MSRP za SDH (podobno predlog ZSDH-1). Torej tudi za družbe v njegovi večinski lasti (konsolidacija), kaj pa za tiste v upravljanju?

Če v javnem sektorju uveljavimo načelo nastanka poslovnega dogodka - veliko povečanje izkazanih obveznosti - zato tudi velik odpor Nemčije!

Enakopravna obravnava držav - Maastrichtski kriteriji?

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državljanov
Računovodska obravnava poslovnih JZP glede na razporeditev tveganj
Samo Jereb, Ljubljana, 12. 3. 2014

Projekti izgradnje javne infrastrukture in zasebno podjetništvo v službi državljanov

Ljubljana, 12.3.2014

Hvala za vašo pozornost!

Samo Jereb
01/478 51 14, 041/67 65 68
samo.jereb@rs-rs.si

Projekt [AKRONIMI/NASLOV PROJEKTA] je sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in nacionalnih sredstev

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Ministero dell'Economia
e delle Finanze

2007-2013
cooperazione territoriale europea
programma per la cooperazione
transfrontaliera
Italia-Slovenia
evropsko teritorialno sodelovanje
program čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija

Investiamo nel
vostro futuro!

Naložba v vašo
prihodnost!

www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale

Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj